

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

**третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
галузі знань 02 Культура і мистецтво**

**Освітня кваліфікація: доктор філософії з інформаційної, бібліотечної та
архівної справи**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХДАК
Протокол № 9 від 31.05.2024 р.
Голова вченої ради Василь ШЕЙКО**

**Освітня програма в новій редакції
вводиться в дію «01» жовтня 2024 р.
Наказ № 110 від 03.06.2024 р.**

В.о. ректора Наталія РЯБУХА

Харків – 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-наукової програми Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-науковий)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 02 Культура і мистецтво
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Спеціалізація —
Освітня кваліфікація Доктор філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Розробники програми:

1. І. О. Давидова, доктор наук із соціальних комунікацій, професор ХДАК, керівник робочої групи
2. О. М. Кобелєв, доктор наук із соціальних комунікацій, професор ХДАК
3. Н. М. Кушнарєнко, доктор педагогічних наук, професор ХДАК
4. О. Ю. Мар'їна, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент ХДАК
5. А. А. Соляник, доктор педагогічних наук, професор ХДАК
6. І. Я. Лосієвський, доктор філологічних наук, професор, завідувач науково-дослідного відділу документознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В.Г. Короленка

ВНЕСЕНО

Кафедрою цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Протокол № 9 від 15.12.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена МАР'ІНА

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач аспірантури

Юлія ЗАКЛІНСЬКА

Гарант освітньо-наукової програми

Ірина ДАВИДОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки докторів філософії зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Освітньо-наукова програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця і базується на положеннях стандарту вищої освіти: третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктор філософії, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2021 р. № 1435.

Освітньо-наукова програма «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» розроблена робочою групою у складі:

Давидової Ірини Олександрівни, доктора наук із соціальних комунікацій, професора, професора кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Харківської державної академії культури, керівника робочої групи;

Кобелева Олексія Миколайовича, доктора наук із соціальних комунікацій, доцента, професора кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Харківської державної академії культури, члена робочої групи;

Кушнарєнко Наталі Миколаївни, доктора педагогічних наук, професора кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій, члена робочої групи;

Мар'їної Олени Юрїївни, доктора наук із соціальних комунікацій, доцента, завідувачки кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Харківської державної академії культури, члена робочої групи;

Соляник Алли Анатоліївни, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Харківської державної академії культури, члена робочої групи;

Лосієвського Ігоря Яковича, доктора філологічних наук, професора, завідувача науково-дослідного відділу документознавства, колекцій рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В.Г. Короленка.

I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
Інформаційна, бібліотечна та архівна справа зі спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківська державна академія культури, факультет культурології та соціальних комунікацій, кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Третій (освітньо-науковий) рівень Доктор філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи
Офіційна назва освітньої програми	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми від 16.10.2020 № 672. Строк дії сертифіката про акредитацію освітньої програми 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA третій цикл, EQF LLL - 8 рівень
Передумови	Диплом про повну вищу освіту. Вступні іспити з фаху. Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-наукову програму доктора філософії
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	на термін навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/op.html
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати докторів філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та/або інноваційні професійні практики щодо вдосконалення інформаційної, бібліотечної та архівної справи	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	02 Культура і мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова. Програма охоплює виконання завдань з опанування теоретико-методологічних, науково-педагогічних, дослідницьких, організаційно-управлінських, проектно-технологічних засад бібліотечно-інформаційної та архівної діяльності.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Дослідницька освіта в галузі теорії та методології інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Програма спрямована на набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, здійснювати власні наукові дослідження в інформаційній, бібліотечній та архівній справі, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. ОНП базується на наукових досягненнях інформаційної галузі та її трансформаціях в умовах цифровізації комунікаційного простору, орієнтує на пізнання закономірностей функціонування інформаційних систем, розвиток теорії управління інформаційними, архівними та бібліотечними установами. <i>Ключові слова:</i> інформаційна справа, бібліотечна справа, архівна справа, документно-інформаційні комунікації, бібліотекознавство, архівознавство, менеджмент знань.
Особливості програми	Програма орієнтована на забезпечення висококваліфікованого володіння теоретико-методологічними, дослідницькими, науково-педагогічними, організаційно-управлінськими, техніко-технологічними засадами інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності в умовах цифровізації суспільства. Особливістю є націленість на генерування нових знань та інновацій, що підвищує ефективність діяльності інформаційних, бібліотечних, архівних установ в умовах цифрових трансформацій глобального комунікаційного простору.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Зміст і структура програми дає змогу отримати необхідні знання та навички для працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах, профільних закладах вищої освіти, на управлінських посадах в органах влади та управління галузі культури, в державному та приватному секторах інформаційної галузі, зокрема: в бібліотеках, архівах, інформаційних центрах, службах документаційного забезпечення управління органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств та установ усіх галузей народного господарства.
Подальше навчання	Продовження навчання на докторському рівні вищої освіти (НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA - третій цикл, EQF LLL – 8 рівень)
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, семінари, практичні заняття в інтерактивних форматах, самостійна робота на основі підручників, електронних ресурсів інституціональних репозитаріїв, авторитетних міжнародних наукометричних баз даних; консультації з викладачами та науковим керівником; виконання дисертаційного дослідження.
Оцінювання	Усні презентації, звіти та проекти за результатами виконання практичних завдань, дискусії, тестування, захист проходження науково-педагогічної та науково-дослідної практики, публічний захист дисертаційної роботи
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в інформаційній, бібліотечній та архівній справі, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в інформаційній, бібліотечній та архівній справі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та етики застосування технологій інформаційного суспільства. ЗК6. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях у науковій, педагогічній та управлінській діяльності. ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК8. Здатність проведення та презентації результатів наукових досліджень на відповідному рівні з використанням інформаційних і комунікаційних технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. ЗК9. Здатність розробляти і управляти науковими проектами та/або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Спеціальні компетентності (СК)	СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, що створюють нові знання в інформаційній, бібліотечній та архівній справі та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані в профільних фахових наукових виданнях. СК2. Здатність застосувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. СК3. Здатність розвивати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат, виявляти й обґрунтовувати нові закономірності в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. СК4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в інформаційній, бібліотечній та архівній справі та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації. СК5. Здатність проектувати, моделювати і розробляти нові засоби та технології із вдосконалення процесів створення, розповсюдження, аналітико-синтетичної обробки, акумуляції, зберігання й організації використання документованої інформації. СК6. Здатність застосовувати широкий спектр цифрових засобів, інструментів, ресурсів і технологій для провадження досліджень в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. СК7. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти в інформаційній, бібліотечній та архівній справі. СК 8. Розуміння особливостей реалізації інноваційної політики в інформаційній галузі, здатність здійснення проектної діяльності, застосування ефективних засобів модернізації функціонування бібліотек архівів та інших інформаційних установ. СК 9. Здатність розробляти програму та виконувати складні наукові дослідження з використанням широкого кола якісних і кількісних методів та високоспеціалізованого інструментарію прикладного аналізу. СК 10. Здатність професійно виконувати організаційно-управлінські, науково-дослідницькі, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному ринках праці.
7 – Програмні результати навчання	

РН1. Створювати передові концептуальні та методологічні знання, планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, реалізовувати інновації з інформаційної, бібліотечної та архівної справи і на межі галузей знань, а також формувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні сучасних світових досягнень з відповідного напрямку.

РН2. Висувати і перевіряти гіпотези, необхідні для обґрунтування висновків докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень та моделювання, наявні статистичні дані, використовувати передові концептуальні та методологічні напрацювання для отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН3. Вільно презентувати й обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми інформаційної, бібліотечної та архівної справи державною й іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у фахових наукових виданнях.

РН4. Розробляти та досліджувати моделі інформаційних та документних систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в інформаційній, бібліотечній та архівній справі.

РН5. Планувати і виконувати емпіричні та теоретичні дослідження з інформаційної, бібліотечної та архівної справи й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та методик.

РН6. Розробляти і реалізовувати проекти із вдосконалення процесів створення, розповсюдження, аналітико-синтетичної обробки, акумуляції, зберігання та організації використання документованої інформації.

РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, технології роботи з відкритими даними, бази даних та інформаційні системи.

РН8. Розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, що дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику щодо розв'язання значущих проблем в інформаційній, бібліотечній та архівній справі з дотриманням норм академічної та професійної етики і врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів. РН9. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти дисципліни з інформаційної, бібліотечної та архівної справи

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення ОНП відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Кожний освітній компонент ОНП забезпечено науково-педагогічними працівниками з урахуванням їх освітньої та/або професійної кваліфікації й наявності досягнень у професійній діяльності. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники беруть участь у різноманітних заходах, спрямованих на професійне самовдосконалення - навчання за програмами підвищення кваліфікації, вебінарах, круглих столах, онлайн-курсах, науково-педагогічних стажуваннях, в т.ч. зарубіжних. До складу випускової кафедри входять 12 осіб (з них: мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання - 12 осіб/100%, науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора - 6 осіб/50%).
Матеріально-технічне забезпечення	навчальні корпуси; гуртожитки; тематичні кабінети; комп'ютерні класи; пункти харчування; Інтернет; мультимедійне обладнання; спортивний зал, спортивні майданчики

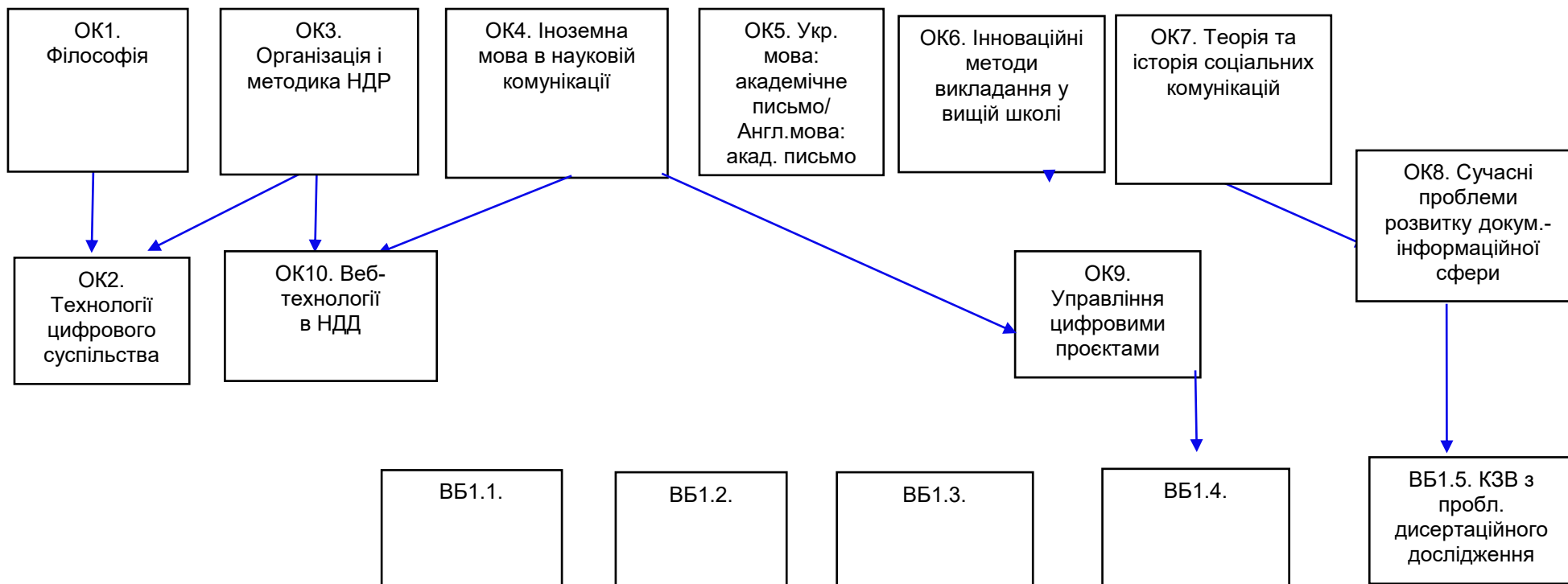
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	офіційний сайт ХДАК наукова бібліотека, читальні зали; корпоративна навчальна онлайн платформа Google Workspace for Education; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; навчально-методичні комплекси дисциплін; навчальні та робочі програми дисциплін, силабуси; матеріали для самостійної роботи; програми практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу ХДАК на основі двосторонніх договорів між Академією та ЗВО України.
Міжнародна кредитна мобільність	Навчання за програмами академічної мобільності регулюється договорами та окремими угодами про міжнародну співпрацю ХДАК із іноземними ЗВО.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Регламентується Положенням про набір та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства у ХДАК та правил прийому іноземців та осіб без громадянства.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП		
ОК1. Філософія: теорія та методологія пізнання	3,0	екзамен
ОК2. Технології цифрового суспільства	3,0	залік
ОК3. Організація та методика НДР	3,0	екзамен
ОК4. Іноземна мова в науковій комунікації / Українська мова як іноземна	9,0	екзамен
ОК5. Українська мова: академічне письмо / Англійська мова: академічне письмо	4,0	екзамен
ОК6. Інноваційні методи викладання у вищій школі	3,0	залік
ОК7. Теорія та історія соціальних комунікацій	4,0	екзамен
ОК8. Сучасні проблеми розвитку документно-інформаційної сфери	3,0	екзамен
ОК9. Управління цифровими проєктами	4,0	залік
ОК10. Веб-технології в науково-дослідній діяльності	4,0	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:	40	
Вибіркові компоненти ОП		
<i>Вибірковий блок дисциплін загальної та професійної підготовки</i>		
ВБ 1.1.	3,0	іспит
ВБ 1.2.	4,0	іспит
ВБ 1.3.	3,0	залік
ВБ 1.4.	3,0	залік
ВБ 1.5. Курси за вибором з проблематики дисертаційного дослідження	4,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонент	17	
ПРАКТИКА (ППП)		
ППП 1.1. Науково-педагогічна практика	3,0	залік
Усього:	3	
Загальна кількість:	60	

2.2. Структурно-логічна схема ОП (вибіркові компоненти потрібно прибрати)

3. **Форма атестації здобувачів вищої освіти**

Атестація ступеня вищої освіти «Доктор філософії» здійснюється у формі публічного захисту дисертації зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної наукової задачі в інформаційній, бібліотечній та архівній справі, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи). Обсяг роботи – 160 сторінок.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10
ЗК1	+	+	+			+	+	+	+	
ЗК2	+	+	+			+	+	+	+	+
ЗК3		+	+			+	+		+	+
ЗК4			+	+	+	+	+		+	
ЗК5	+	+	+	+	+	+			+	+
ЗК6	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК8			+	+	+			+	+	+
ЗК9		+	+	+	+		+	+	+	+
СК1	+					+	+	+	+	
СК2	+	+	+			+	+	+		
СК3	+		+	+		+	+	+	+	
СК4	+	+	+			+	+	+	+	+
СК5			+			+	+	+	+	+
СК6			+			+	+	+	+	+
СК7			+			+	+	+	+	+
СК8	+		+	+	+	+	+	+	+	+
СК9	+	+	+	+	+	+	+	+		+
СК10	+	+	+	+	+		+	+	+	+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	О К 1	О К 2	О К 3	О К 4	О К 5	О К 6	О К 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5
ПРН1	+	+	+	+		+	+	+							+
ПРН2	+	+	+				+	+		+					+
ПРН3	+	+	+			+	+	+							+
ПРН4			+			+	+	+	+						+
ПРН5			+			+	+	+	+						+
ПРН6	+	+		+	+	+			+						+
ПРН7	+		+	+			+	+	+	+					+
ПРН8		+	+	+	+		+	+	+						+
ПРН9	+		+		+		+	+	+	+					+
ПРН10	+		+	+	+	+	+	+							
ПРН11	+		+	+	+		+	+	+						+
ПРН12	+		+				+	+							
ПРН13	+		+				+	+							+
ПРН14			+				+	+	+						+

Гарант освітньо-наукової програми:

Доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Ірина ДАВИДОВА

Члени робочої групи:

Доктор наук із соціальних комунікацій,
професор

Олексій КОБЕЛІЄВ

Доктор педагогічних наук, професор

Наталя КУШНАРЕНКО

Доктор наук із соціальних комунікацій, доцент

Олена МАР'ІНА

Доктор педагогічних наук, професор

Алла СОЛЯНИК

Доктор філологічних наук, професор

Ігор Лосієвський